

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*miejsce
na naklejkę
z kodem*

**BADANIE DIAGNOSTYCZNE
W KLASIE TRZECIEJ GIMNAZJUM
CZĘŚĆ HUMANISTYCZNA
JĘZYK POLSKI**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw zadań ma 11 stron (zadania 1–22).
Brak stron lub inne błędy zgłoś nauczycielowi.
2. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
3. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
4. W arkuszu znajdują się różne typy zadań.
Do niektórych zadań są podane cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:

X

B.

C.

D.

5. W niektórych zadaniach zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe, czy fałszywe i zaznacz znakiem **X** wybraną odpowiedź, np.:

X	F
----------	---

T	X
---	----------

6. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:

X

B.

X

D.

7. Pozostałe zadania wykonuj zgodnie z poleceniami.
Rozwiązania zadań otwartych zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.

8. Pisząc odpowiedzi do zadań, możesz wykorzystać miejsce opatrzone napisem **Brudnopis**. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

LISTOPAD 2012

**Czas pracy:
do 135 minut**

Przeczytaj tekst ZE SŁOWNIKÓW i wykonaj zadania 1.–4.

ZE SŁOWNIKÓW

Wakacje – wyraz dawniej używany też w liczbie pojedynczej, pochodzi z łaciny od *vacatio*, to znaczy „uwolnienie, oswobodzenie”, więc także uwolnienie się od obowiązków, od szkoły. Z tym łacińskim *vacatio*, a dokładniej – z pochodzącym od niego wyrazem *vacat*, znaczącym „próżny, wolny”, ma związek słowo wakat, czyli „wolny, nieobsadzony etat w pracy”. A więc „wakacje” i „wakat” mają sporo wspólnego.

Inne pochodzenie ma „urlop”. To słowo wywodzi się z niemieckiego i w polszczyźnie początkowo oznaczało uwolnienie żołnierzy od służby wojskowej na jakiś czas, później urlopem nazywano odpoczynek od pracy.

Katarzyna Kłosińska, *Skąd się biorą słowa*, Warszawa 2005.

Zadanie 1.

Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.

Tekst **ZE SŁOWNIKÓW** ma charakter informacyjny, gdyż

- A. zawiera wiadomości o wyrazie *wakacje* i innych o podobnym znaczeniu.
- B. przekonuje do częstego używania wyrazu *wakat* zamiast *wakacje*.
- C. ma cechy krótkiego opowiadania o wakacjach.
- D. jest fragmentem wiersza o wakacjach.

Zadanie 2.

W tabeli zapisano 4 zdania związane z tekstem ZE SŁOWNIKÓW. Oceń ich prawdziwość.

Przy każdym zaznacz P (prawda) lub F (fałsz).

1.	Część słów w języku polskim pochodzi z innych języków.	P	F
2.	Słowa pochodzące z innych języków są zawsze zapożyczone z łaciny.	P	F
3.	Dzisiaj słowa <i>wakacje</i> używa się w liczbie pojedynczej i w liczbie mnogiej.	P	F
4.	Znaczenie słów nigdy się nie zmienia; jest zawsze takie samo.	P	F

Wybierz poprawną odpowiedź.

- A. Wszystkie zdania są prawdziwe.
- B. Wszystkie zdania są fałszywe.
- C. Tylko zdanie 1. jest prawdziwe, pozostałe są fałszywe.
- D. Tylko zdanie 4. jest fałszywe, pozostałe są prawdziwe.

Zadanie 3.

W każdym zdaniu (1, 2) wpisz literę (A, B lub C), która oznacza pasujący tu wyraz.

A. wakacje	B. wakat	C. urlop
------------	----------	----------

1. Pani dyrektor martwi się, bo na stanowisku nauczyciela jest _____.
2. _____ powinny trwać od wiosny do jesieni, a nauka w szkole – tylko zimą.

Wybierz poprawne dopasowanie i zaznacz odpowiedź.

- A. 1A, 2C
- B. 1B, 2A
- C. 1A, 2B
- D. 1B, 2C

Zadanie 4.

Odpowiedz na pytania. Zaznacz TAK lub NIE.

1.	Czy wyrazy <i>urlop</i> i <i>wakacje</i> pochodzą z tego samego języka?	TAK	NIE
2.	Czy wyraz <i>urlop</i> zawsze oznaczał odpoczynek od pracy?	TAK	NIE

Przeczytaj tekst CZARODZIEJ NA WAKACJACH i wykonaj zadania 5.–8.

CZARODZIEJ NA WAKACJACH (fragment)

Od czasu, gdy Harry przyjechał do domu, wuj Vernon przypominał bombę, która może wybuchnąć w każdej chwili, a to dlatego, że Harry nie był normalnym chłopcem.

Harry był czarodziejem, który właśnie ukończył pierwszy rok nauki w Hogwarcie – w Szkole Magii i Czarodziejstwa. Dursleyowie nie cieszyli się z jego powrotu na wakacje.

Harry bardzo tęsknił za Hogwartem. Tęsknił za zamkiem z jego tajemniczymi przejściami i duchami, za lekcjami, za pocztą przynoszoną przez sowę, za ucztami w Wielkiej Sali, a zwłaszcza za quidditchem, najpopularniejszą dyscypliną sportową w świecie czarodziejów.

Jego podręcznik do magii, jego różdżka, szaty, kocioł i miotła były zamknięte przez wuja w komórce pod schodami. Dursleyów w ogóle nie interesowało, że Harry może stracić miejsce w drużynie quidditcha, jeśli nie będzie ćwiczył przez całe lato. W nosie mieli to, że chłopiec wróci do szkoły, nie odrobiwszy żadnej pracy wakacyjnej.

Harry nie był ani trochę podobny do reszty rodziny. Wuj Vernon był wysoki i tęgi, ciotka Petunia była koścista, Dudley miał płowe włosy. Natomiast Harry był niski i szczupły, miał zielone oczy i kruczoczarne włosy. Nosił okrągłe okulary, a na czole miał wąską bliznę w kształcie błyskawicy. Był to ślad po tajemniczym wydarzeniu z dzieciństwa, które sprawiło, że jedenaście lat temu podrzucono go pod drzwi państwa Dursleyów.

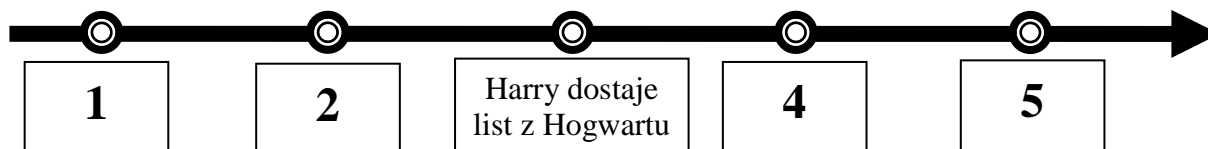
Harry miał rok, kiedy w walce z Voldemortem zginęli jego rodzice. Chłopiec przeżył, ale pozostała mu blizna w kształcie błyskawicy. Tak więc Harry wychowywał się w domu siostry swojej zmarłej matki i jej męża. Spędził u nich dziesięć lat, nie rozumiejąc, dlaczego wokoło niego dzieją się różne dziwne rzeczy, i wierząc, że blizna na czole to ślad po wypadku samochodowym, w którym zginęli jego rodzice.

A potem, dokładnie rok temu, Harry dostał list z Hogwartu i poznał prawdę. Znalazł się w szkole czarodziejów. Niestety, rok szkolny szybko minął i chłopiec musiał wrócić na letnie wakacje do domu Dursleyów, gdzie traktowano go jak psa.

Na podstawie fragmentu książki Joanne Kathleen Rowling *Harry Potter i Komnata Tajemnic*, Warszawa 2009.

Zadanie 5.

Schemat przedstawia kolejne wydarzenia z życia Harrego Pottera.

Wybierz informację, którą należy wpisać w ostatni (piąty) prostokąt.

- A. Dzieciństwo w domu wuja i ciotki Dursleyów.
- B. Śmierć rodziców Harry`ego.
- C. Przyjazd na wakacje do domu wuja.
- D. Harry rozpoczyna naukę w szkole czarodziejów.

Zadanie 6.

Dokończ zdanie odpowiednim wyrazem z ramki. Zaznacz A lub B.

W zdaniu *W nosie mieli to, że chłopiec wróci do szkoły, nie odrobiwszy żadnej pracy waka-*
cyjnej podkreślone wyrażenie zostało użyte w znaczeniu _____.

przenośnym.	A
-------------	----------

dosłownym.	B
------------	----------

Zadanie 7.

Czy Harry cieszył się z wakacji? Zaznacz TAK lub NIE, a potem A, B lub C.

TAK	ponieważ	A	spędzał wakacje w Hogwardzie.
		B	musiał ćwiczyć grę w quidditcha.
NIE		C	wrócił do domu Dursleyów.

Zadanie 8.

Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.

Blizna na czole Harry`ego to ślad po

- A. spotkaniu z Voldemortem.
- B. zabawach w szkole czarodziejów.
- C. złym traktowaniu w domu Dursleyów.
- D. podrzuceniu na próg rodziny Dursleyów.

Przeczytaj tekst CAŁE WAKACJE W DOMU i wykonaj zadania 9.–14.

CAŁE WAKACJE W DOMU

[1.] Cały drugi semestr przebimbałam. Skutki tego są opłakane: jedynka z polskiego, z historii, matematyki i biologii. To wszystko sprawiło, że nie zdałam do III klasy gimnazjum. Jedyna w klasie!

[2.] Rodzice się wściekli. Oświadczyli, że całe wakacje zostanę w domu. Tata wycofał pieniądze za moje obozy. Powiedział, że nie zasługuję na przyjemności, bo jestem strasznym leniem.

[3.] Byłam pewna, że będą to najgorsze, najnudniejsze wakacje mojego życia. Rano rodzice szli do pracy. Do obiadu spałam lub leniuchowałam. Czasem poszłam do sklepu po coś słodkiego. Nudziłam się na maksa. Wszystkie gry mi obrzydły, filmy były beznadziejne.

[4.] Gdy wracali rodzice, kończyła się wolność. Mama kazała mi czytać podręcznik do historii, a tata maglował mnie z biologii. Dwa razy w tygodniu miałam wakacyjne korki z polskiego. Na dodatek nasza sąsiadka, pani Blanka, wyjechała na dwa miesiące do Anglii. Ja musiałam zaopiekować się jej psami. Po korepetycjach chodziłam z nimi do parku. I miałam nadzieję, że może ktoś ciekawego spotkam...

[5.] Pewnego dnia na spacerze usłyszałam za sobą pisk opon. Odwróciłam się i krzyknęłam: „Jak jeździsz, głupolu!”. Okazało się, że to był Maciek – najprzystojniejszy i najmiły chłopak z naszego osiedla. Zaczęliśmy rozmawiać o zwierzętach i o szkole.

[6.] W następne dni codziennie jak szalona biegłam do parku i spotykałam się z Maćkiem. Zapisaliśmy się na kurs tańca. Jeździliśmy na wycieczki rowerowe za miasto. Rodzice zauważyli mój dobry nastrój. Ja w końcu przestałam być na nich zła, że wycofali pieniądze za obozy. Lato w mieście nie jest takie złe, szczególnie jak się pozna fajnego chłopaka.

Na podstawie: „Victor Gimnazjalista” – sierpień 2007 r.

Zadanie 9.

Dokończ poniższe zdanie – wybierz odpowiedź A lub B, a potem 1 lub 2 tak, aby informacja była prawdziwa.

Narrator w tekście opowiada

A	w pierwszej osobie,	czego przykładem jest zdanie	1.	<i>Rodzice się wściekli.</i>
B	w trzeciej osobie,		2.	<i>Cały drugi semestr przebimbałam.</i>

Zadanie 10.

Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.

W zdaniu *Dwa razy w tygodniu miałam wakacyjne korki z polskiego* podkreślony wyraz oznacza

- A. zatyczki lub zakrętki do butelek.
- B. korepetycje, dodatkowe lekcje.
- C. kołki w bucie piłkarskim.
- D. bezpieczniki instalacji elektrycznej.

Zadanie 11.

Dopasuj wyraz z ramki, który ma podobne znaczenie, do wyrazu podkreślonego w zdaniu. Wpisz przy każdym zdaniu A, B lub C.

1. Cały drugi semestr przebimbałam. Nie otrzymałam promocji do III klasy gimnazjum. ☐
2. Mama kazała mi czytać podręcznik do historii, a tata maglował mnie z biologii. ☐
3. Wszystkie gry mi obrzydły, filmy były beznadziejne. ☐

A. leniuchować	B. odpytywać	C. znudzić się
----------------	--------------	----------------

Wybierz poprawne dopasowanie i zaznacz odpowiedź.

- A. 1A, 2C, 3B
- B. 1B, 2A, 3C
- C. 1A, 2B, 3C
- D. 1C, 2B, 3A

Zadanie 12.

Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.

Bohaterka tekstu zostanie przez całe wakacje w domu, bo

- A. rodzice nie mają pieniędzy na jej obóz.
- B. musi opiekować się psami sąsiadki.
- C. postanowiła spędzić wakacje z Maćkiem.
- D. nie zdała do następnej klasy i musi się uczyć.

Zadanie 13.

Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.

Bohaterka opowiada o wydarzeniu, które zmieniło jej stosunek do wakacji spędzanych w domu

- A. w pierwszym akapicie.
- B. w drugim akapicie.
- C. w piątym akapicie.
- D. w szóstym akapicie.

Zadanie 14.

Czy podane zdania zawierają opinię? Zaznacz TAK lub NIE.

1.	Dwa razy w tygodniu miałam wakacyjne korki z polskiego.	TAK	NIE
2.	Był to Maciek – najprzystojniejszy i najmilszy chłopak z naszego osiedla.	TAK	NIE

Przeczytaj tekst WAKACJE i wykonaj zadania 15.–20.

WAKACJE

Leszkowi Serafinowiczowi

Ni stąd, ni zowąd wracają te czasy
Sztubackie, pełne świadectw i wakacji.
Siedzę w pociągu, w kacie trzeciej klasy
I podróżuję do jakiejś tam stacji.

Po nieznanym wałęsam się mieście,
Czytam napisy na rogach ulicy,
Sam, bez nikogo raz jestem nareszcie
W Stanisławowie albo też w Dębicy.

W kiosku napiłem się wody sodowej,
Papieros gruby wyciągam z notesu.
W tym kinie grają dzisiaj dramat nowy
Z Psilandrem¹: „Miłość nie ma nigdy kresu”.

Ach, jak tu ślicznie! Wieczorem się z miasta
Idzie do parku na koncert strażackiej.
Tylko już późno. Pewnie jedenasta:
„Panie policjant! Gdzie Hotel Belgradzki?”

Świat się kołysze, jak szyld, ponad głową,
W latarniach księżyc sadowi się na noc.
Wakacje! Do was powracam na nowo!
Jutro o piątej na dworcu! Dobranoc!

Kazimierz Wierzyński, *Poezje*, Kraków 1975.

¹Valdemar Einar Psilander (1884-1917) – duński aktor filmowy

Zadanie 15.

Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.

Głównym tematem utworu jest

- A. złość z powodu pomylenia pociągów.
- B. radość z podróży w nieznane.
- C. zmęczenie długą podróżą.
- D. odkrywanie na nowo znanych miejsc.

Zadanie 16.

Dokończ poniższe zdanie – wybierz odpowiedź A lub B, a potem 1 lub 2 tak, aby informacja była prawdziwa.

Tekst Kazimierza Wierzyńskiego jest utworem

A	epickim,	ponieważ	1.	jego tematem są uczucia osoby mówiącej.
B	lirycznym,		2.	zawiera obszerne opisy i dialog.

Zadanie 17.**Odpowiedz na pytania. Zaznacz TAK lub NIE.**

Czy osoba mówiąca to dziecko na wakacjach?	TAK	NIE
Czy w mieście opisanym w wierszu znajduje się kiosk z wodą sodową?	TAK	NIE

Zadanie 18**Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.**

W wierszu jest mowa o Valdemarze Psilandrze, gdyż osoba mówiąca

- A. wspomina aktora z dawnych lat.
- B. spotyka aktora w parku miejskim.
- C. zauważa, że w kinie grają film z aktorem.
- D. wie, że aktor mieszka w zwiedzanym mieście.

Zadanie 19.

Uzupełnij zdania, dopasowując do A najpierw odpowiedź 1 lub 2, a potem do B odpowiedź 3 lub 4.

A	<i>W latarniach księżyc sadowi się na noc</i> - gdyby ten fragment wiersza rozumieć dosłownie i zrobić rysunek, trzeba narysować księżyc, który	1.	świeci w latarniach.
		2.	świeci nad latarniami.
B	Taki środek poetycki, jakiego użył autor w powyższym fragmencie wiersza, to	3.	porównanie.
		4.	przenośnia.

Wybierz poprawne dopasowanie i zaznacz odpowiedź.

- A. A1, B3
- B. A2, B3
- C. A1, B4
- D. A2, B4

Zadanie 20.

W zdaniu *Wieczorem się z miasta / Idzie do parku na koncert strażackiej* autor celowo pominął jeden wyraz. Dokończ zdanie – wybierz poprawną odpowiedź.

Strażacka może być w tym zdaniu

- A. remiza.
- B. orkiestra.
- C. sikawka.
- D. odznaka.

Zadanie 21.

Wyobraź sobie, że na kolonii lub obozie zgubił się gdzieś Twój ulubiony sweter. Napisz ogłoszenie o zgubie, które rozwieszisz np. na tablicy ogłoszeń, w stołówce.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 22.

Czy wakacje w domu mogą być ciekawe? Napisz rozprawkę, w której odpowiesz na to pytanie. Swoją odpowiedź uzasadnij co najmniej trzema argumentami.

Twoja praca musi być zgodna z tematem i zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

This image shows a full page of white paper designed for handwriting practice. It features approximately 20 evenly spaced horizontal dotted lines running across the width of the page. There are no margins, text, or other markings present.